

Manas dāmas un kungi, cilvēkēdāji saņēma gūstā vienu amerikāni, vienu angli un vienu izraēlieti. Viņu virsaitis izpildīja katram vienu vēlēšanos (kad katls ar ūdeni, kurā tie sasiesti stāvēja, jau sāka silt). Amerikānis pirms nāves vēlējās izsmēķēt vienu Kubas cigāru, kas viņam arī tika atļauts. Anglim atvēlēja izdzert tēju. Izraēlietis palūdz, lai atļauj vēl pēdējo reizi pakasīt ausi. Šāda vēlēšanās izraisa vispārēju apjukumu klātesošajos, taču arī tiek atļauta. Izraēlietis izvelk no savas auss jaunāko izraēliešu militārās tehnoloģijas sasniegumu (miniatūru automātu) un ar to atbrīvo gan sevi, gan amerikāni un angli. “Kālab tev tik ilgi bija jāgaida? Tagad es nākošajās nedēļās apdeguma čūlu dēļ nevarēšu sēdēt”, vēlāk sūdzas amerikānis. Izraēlietis atbild: “Es negribēju, ka mūs- izraēļus atkal visas pasaules priekšā sauktu par agresoriem.”

Te, protams, nav par ko smieties. Smieklī iesprūst kaklā, ja padomā, ka pasaule domā lielāko miera ienaidnieku pasaulē saskatījusi Izraēlā. Es šeit apzināti lietoju šo diezgan sarežģīto formulējumu, jo tas (aplūkojot to tuvāk) ļoti skaidri parāda, kas patiesībā notiek. Runa ir par uzskatiem, ticību, puszināšanu, projekciju un vienmēr pret noskaidrošanu.

Šodien vairs neviens negrib zināt, bet tā būtu noskaidrošana, kādi kapitālistiskās preču produkcijas ekonomiskie likumi arvien totālāk nosaka cilvēku domāšanu un rīcību. Izraēlā tikpat maz kā ASV, nedz Vācijā, nedz Krievijā un Ķīnā jau pavisam ne. Pēdējie minētie tur nodarbināti ar visu to plastmasas un elektrolūžņu izgatavošanu, kurus nedaudz vēlāk var apskatīt pasaules atkritumu kalnos.

Ja es Izraēlu pielīdzināšu visām iepriekšminētajām valstīm, iespējams, daži no jums gribēs piezīmēt, ka Izraēlā ir savas īpatnības, ka Ķīnas preču ražošanu vēl joprojām vada komunisti, ka Krievija drīzāk ir diktatūra nekā demokrātija utt. Viss uzdāvināts.

Visas nosauktās valstis ir preču ražotājas, vai labāk teikt kapitālu akumulējošas. Tam ir vienalga, kā tiek garantēta tā akumulācija. Dažreiz demokrātija ir labāka, dažreiz tai jābūt drīzāk diktatūrai.

Jā, tiktāl jums ir taisnība, ka Izraēla ir ebreju valsts, kura pati nevar nodefinēt, kurš drīkst būt pilsonis. Joks pie tam ir tāds, ka noteikt, kurš ir ebrejs, var noteikt tāds, kurš, iespējams, Izraēlas valsti noliedz, jo tikai ar mesijas atnākšanu drīkst eksistēt ebreju valsts. Tie ir ticības jautājumi, par kuriem materiālists var tikai pasmieties. Ka pēdējiem, kuri izdzīvoja Aušvicā, šodien par nedaudz lielāku iztikas naudu Izraēlā ir jāiziet demonstrācijā, parāda, cik postpilsoniska valsts arī ir Izraēla: auksta un aprēķinātāja, bet smieklī nenāk. Izraēlas arābu iedzīvotājiem šīs problēmas ir mazsvarīgas. Viņi ir minoritāte un otrās šķiras pilsoņi un pretojas šim faktam ar paaugstinātu vairošanās aktivitāti. (Kādam vajadzētu mēģināt viņiem izskaidrot, ka arī fakts, ja viņi būs kļuvuši par majoritāti, tas neko nemainīs otrās šķiras pilsoņu eksistencē- bet kurš gan gribēs laupīt citiem viņu ilūzijas). Viņi tik un tā zināmā mērā paliks lojāli pret valsti, kamēr tā viņiem varēs garantēt, ka būs par otrās šķiras pilsoni Izraēlā vienmēr ir daudz labāk nekā būt par neko kādā no valstīm ap Izraēlu. Šīs arābu valstis ir fenomens, kas iegūst arvien lielāku nozīmi pasaules jaunajā antisemitismā. Tā ir Dāvida loma, kuru arābi pa to laiku ir attīstījuši līdz perfekcijai. Un visi šīs pasaules netaisnības upuri un visi, kuri baidās par tādiem kļūt, projicē savas cerības uz arhaisku, darba pilnu dzīvi arābu pasaulē un savu naidu pret preču apmaiņas kapitālistiskajām prasībām uz Goliātu Izraēlu. Tas atbilst modernajai antisemitiskajai apmātībai, ka Dāvids un Goliāts tiek iedalīti pilnīgi pretēji.

“Solidaritāte ir tautu maigums, tā skan kāda sena kreiso parole, kuru kopš sešu dienu kara īpaši saista ar palestīniešu tautu (varbūt pat toreiz arī radusies). Nu, visas pasaules tautas ir smieklu vērtas, bet palestīnieši jo īpaši. Viņus izgudroja arābi, kuriem bija vajadzīgs peramais zēns, jo viņi bija nespējīgi (un par laimi ir tādi vēl

joprojām), savu pasludināto ienaidnieku Izraēlu militāri pieveikt. Visbeidzot palestīnieši arābiem ir kā ebreju aizvītotāji. Ne jau tāpēc, ka šodien ebreji palestīniešiem nodara to, ko nacisti nodarīja viņiem. Kopš gadu desmitiem to propagandē gan kreisie, gan labējie antisemīti un līdz ar to viņi ideoloģijas produkcijas laukā ir sekmīgi. Bet gan tāpēc, ka arābiem bija jāizveido savs “ebrejs”, kurš ļauj viņiem apmierināt antisemītiskas tieksmes, jo šis ebrejs ir tik vājš, kādam viņam pēc stereotipiem nevajadzētu būt, bet gan tāds, kādu to vēlas antisemīts.

Tā kā antisemīta dzīve ir aizpildīta ar tādām darbībām kā realitātes atvairīšana un patiesību konstruēšana, kuras neeksistē, bet saglabā viņiem viņu psihisko līdzsvaru, tad konstrukcija palestīniešu tauta viņiem liekas kā dieva ejakulācija. Citur uz pasaules cilvēki var darīt ļaunas lietas, nomocīt līdz nāvei, izvarot sievietes, sūtīt bērnus karā, nomētāt ar akmeņiem homoseksuālus, sievietēm izgriezt viņu klitorus vai arī veikt masu slepkavības; antisemītiem tas viss ir vienaldzīgs. Viņi jūtas solidāri ar palestīniešiem. Tas, ka tos pārsvarā apspiež, ievieto geto, spīdzina un masveidā nonāvē arābi, antisemītiem ir pierādījums Izraēlai vai ebreja nodevībai. Ja ebreju pasaules sazvērestība nebūtu novedusi Apvienotās Nācijas pie tā, ka viens bezsaimnieka nemīlīgs zemes pleķītis tika sadalīts un puse no tā tika iedota ebrejiem, kuri apgalvoja, ka no viņiem seši miljoni nesen tika noslepkavoti Eiropā? Vai ebreju aģenti provokatori neaģitēja arābu pasaulē par pirmo karu pret jauno valsti Izraēlu, labi zinot, ka uzbrucēji ieskries briesmīgā ebreju karabinieru slēpnī? Nemaz nerunājot par sešu dienu karu. Tipiska ebreju viltība bija toreiz 1967.gadā, kad ebreji nevarēja vien sagaidīt, kad viss sāksies, bet gan militāri uzvarēja arābus, pirms vēl tie varēja iedzīt ebrejus jūrā.

Taču pietiek ironijas.

Dažiem palestīniešiem ir nodarīta netaisnība pirms, pēc un Izraēlas valsts dibināšanas laikā. Ja šodien padzīto un nogalināto pēcteči domā no tā fakta, ka cilvēki tika izdzīti un noslepkavoti, atvasināt tiesības uz visu neiespējamo, tad tas nav mazāk muļķīgi un politiski naivi, kā kad 17.gadsimta angļu laukstrādnieka pēctecis šodien pieprasītu atlīdzināt par savu senču aizdzīšanu no zemes, lai atbrīvotu vietu vilnas rūpniecības milzīgajiem aitu bariem. Nācijas veidošanās bija un ir asiņaina padarīšana.

Ļaujiet man mēģināt ar antisemītisma īsa vēsturiska ekskursa palīdzību parādīt to apmātību, kura virza cilvēkus, kopš valdīšana ir kļuvusi pilnīgi bezpersoniska un attiecības cilvēku starpā ir tīri lietiskas, tās pārvalda preču apmaiņa. Lai es šeit netiktu pārprasts: kapitālisms ir smalka lieta, ja runa ir par to, ka cilvēki jāatbrīvo no mantotām, arhaiskām vai feodālām varas struktūrām. Kapitālisms pamatīgi sakārto pasauli un sniedz neziņā turētajiem cilvēkiem skaidrību, tāpat kā Mozus nonesa no kalna likumu tāfelītes. Nekas cits vairs tālāk netiek akceptēts, nekāds hokus-pokus vairs netiek ņemts nopietni. Kamēr apskaidrība pārvēršas barbarismā, jo sabiedriskie apstākļi, kas ļāva notikt apskaidrībai, vienlaikus prasa atteikties no tiešas dziņu apmierināšanas. Jau Odisejs zināja par to dziedāt kādu dziesmu, proti, aizbāza sev muti, lai nedziedātu šo dziesmu. Indivīdā eksistējošie spaidi, kurus kapitāls šajās sabiedriskajās attiecībās ir novedis līdz perfekcijai, prasa ārēju izpausmi, tam ir vajadzīga nācija, kurai savukārt vajadzīga tauta, kuru konstruēt ir ex negativo. Līdz šim neviens nav devis kaut vismaz ciešamu jēdziena tauta definīciju. Tauta rīkojas pāri citu izpausmēm, kuriem tiek pierakstītas visas tās negatīvās īpašības, kuras negrib atzīt sev. Šekspīram tāpēc bija vajadzīgs Šiloka tēls, kaut gan Anglijā jau gadu simtiem nebija vairs ebreju. Skaists piemērs antisemītismam bez ebrejiem.

Šekspīra veiktā pilsoniskā indivīda analīze, kura attiecības pilnībā pāriet izmaksu-derīguma analīzē, tātad ir materializētas, ir iespējama šajā skaidrībā tikai caur Šiloka antisemītisko figūru. Kad Šekspīrs mēģināja dramatizēt nevis feodālos, bet gan

pilsoniskos apstākļus, viņš droši vien nojauta, ka jaunie varas apstākļi ir pavisam nedramatiski. Šiloks bija glābiņš. Zelta ebreja konstrukcija kā Antonio tumšā puse glābj drāmu, der alkatīgais ebrejs ir tas, kurš mūs piespiež vajadzības gadījumā darīt visu, lai mūsu kapitāls augtu vai vismaz neiztecētu kā smiltis caur mūsu pirkstiem. Pilsoņu dilemma jau ir redzama, pirms tie var iekarot politisko varu. Vācijā pilsonim Fihte starpcilvēku attiecību ekonomizēšana lika krietni just. Tas, ka garīgā darba rezultāti tāpat kā citi arī ir maināmi tirgū, noveda viņu taisnā ceļā pie idejas, ka tiem jābūt ebrejiem ar savu īpašo prātu, kuri jāpadara atbildīgi par visu, kas neatbilst vācu ideālam: "Viņiem ir jābūt cilvēktiesībām, kaut gan viņi mums tās neatzīst; jo viņi ir cilvēki (...) Bet dot viņiem pilsoņu tiesības, te es neredzu nevienu citu līdzekli, kā to vienā naktī nogriezt viņiem visiem galvas un uzlikt citas, kurās nav nevienas ebreju idejas." Ar šo ārprāta priekšstatu par specifiskām ebreju idejām Fihte šajā gadījumā bija pamatvārdu devējs visām sekojošām antisemitu paaudzēm. Vai tas nebija pats ebrejs, kurš saindēja presi ar ebreju domām, kurš to ietekmēja ar ebreju sludinājumu klientiem.

Nākošais antisemitu senču galerijā ebreju garu saskatīja īpaši mūzikā:

„Mums būs jāatzīst, ka cilvēku sabiedrību uztur tās locekļu darbība, bet nevis ar iedomātu naudas darbību, „ tā referēja Rihards Vāgners 1848.gada 15.jūnijā Drēzdenes Tēvijas biedrības priekšā. Labā radošā un sliktā mantrausīgā kapitāla atdalīšana, tipisks antisemitisks reflekss šeit ir labi saskatāms. Vāgnera antikapitalisms saistās ar sociālistisko utopiju: ”kā ļauns murgs šis dēmoniskais naudas jēdziens griežīs mums ceļu ar visu savu briesmīgo sabiedriskās un privātās augļošanas sekotāju pulku, papīru blēdībām, procentiem un bankjeru spekulācijām. Tā būs pilnīga cilvēku cilts emancipācija, tas būs tīrās Kristus mācības piepildījums”. Ka šim sociālismam jābūt tautiskam, kļūst skaidrs, ja palasa Vāgnera tā sauktos revolucionāros rakstus. Darbā „Māksla un revolūcija” Vāgners uzbūvē „cilvēces izcilākajiem skolotājiem” (Jēzum un Apolonam) „nākotnes altāri”. Taču izredzētos ir pakļāvis mamons. Kas ir domāts mamons, par to stāsta otrs revolucionārais raksts „Nākotnes mākslas darbs”. Vāgners runā par „ebreju moderno utilismu” kā pretmetu grieķu cilvēciskotās dabas ideālam. Nauda un egoisms esot ebreju būtība, tāpēc arī talantīgi ebreji neesot spējīgi radīt jaunas formas. Tam esot vajadzīga tauta kā „noteicošais spēks mākslas darbam”.

Tikai 1850.gadā iznāk trešais Vāgnera revolucionārais raksts „Jūdaisms mūzikā”. Es atļaušos šeit paanalizēt. Par to viss jau tika pateikts. Taču Roze ir pierādījis, ka šis raksts, kurš lielākoties būtu pieticis par godu nacionālsociālistiskam „karstgalvim”, tomēr nav bijis ar revolucionāru pēctecību, kā to arvien apgalvo Vāgnera apoloģēti visā pasaulē. Daudz vairāk tas pieder pie vācu 1848.gada revolūcijas, kura pēc būtības bija tautiska un antisemitiska. Un Vāgners jau toreiz bija nozīmīgs „jaunās Vācijas” pārstāvis. Vēl viens bija Heinrihs Laube, ar kura ievadu teātra izrādei „Štruenezers”(Struensee) sasauca Vāgnera raksts. 1847.gadā Laube attīsta romantisku ideju ar Bertolda Auerbaha (Mozes Baruhs) piemēru, kuram „pašemancipācija”- tādā kļūšana par vācieti- ir izdevusies ar lieliem upuriem „šķīstajā lauku dzīves vientulībā „un nevis „kafejnīcu un biržu burzmas diēdzenībā”. Tieši šeit veidojas pāreja no kristīgā antijūdaisma (ar savu iespēju tikt konvertētam) uz antisemitismu, kurš ebrejus apzīmogo kā pretēju rasi. Runa vairs nav par reliģiju un vēl nav par vispārēju izslēgšanu no sabiedrības. Taču jau arī šeit tiek konstruēta pretruna starp labu rīcību uz senās ģermāņu dzimtās zemes un parazitējošo lielpilsētas dzīvi ebreju kapitālistiskajā pilsētā.

1851.gadā Vāgners savā „Vibelungu sacerējumā” runā par kristietības āriskajām saknēm un līdz ar to aizver durvis. No šī brīža rasu antisemitisms ir Vāgnera ārprāta

centrālais punkts un ass. (Ka tam blakus joprojām bija Vāgnera muzikālais ģēnijs un kā tie viens ar otru ir saistīti, to ir analizējis kāds, kurš ļoti daudz saprata gan no mūzikas un tās teorijas, gan no antisemitiskiem maldiem. Ja kādam tas interesē, iesaku Adorno „Mēģinājums par Vāgneru” (Versuch über Wagner).

„Zigfrīdā”- un līdz ar to mazais ekskurss Vāgnera apmātībā ir pabeigts- Vāgnera antisemitiskais noskaņojums krasi parādās kā individuāla idiosinkrēzija. „Tā veido Vāgnera humoru”, kura noslēpums ir tas, ka „tas vērsas gan pret upuriem, gan pret sevi pašu” analizē Adorno.

Kāda ietekme bija vēlākajam Vāgnera Baireitas piekritēju pulkam, savulaik pēc ebreju politiskās un tiesiskās vienlīdzības nodibināšanas, pēc vācu ķeizarvalsts nodibināšanas bez revolūcijas, pēc grunderlaika kraha, pēc visu iedomājamo politiskā antisemitisma formu parādīšanās, to parāda vēlākā personiskā saikne ar vienu no ietekmīgākajām radošajām grupām (kā to sauktu šodien), ar Visvācijas savienību (Alldeutschen Verband).

Heinrihs Klāss 1908.gadā kļuva par tās prezidentu. Ja pirms tam šajā cienījamā reakcionāru klubā reizi pa reizei bija dzirdami antisemitiski toņi, tad Klāsa vadībā tie kļuva par tā firmas zīmi. Visvācijas savienību pārsvarā atbalstīja lielrūpnieki (Krups) un savus biedrus tā ieguva no vidusslāņa un izglītotajiem pilsoņiem, kuri bija noteicošie Klāsa „Ķeizara grāmatas” izplatīšanā (pirmie izdevumi 1912.gadā tika izdoti ar nosaukumu „Ja es būtu ķeizars” ar pseidonīmu Daniels Frīmans). Klāsa grāmata ir antisemitisko centienu un politiskās ietekmes kvintesence. Dažus no svarīgākajiem lozungiem var vēlāk atrast pie nacionālsociālistiem: „tauta bez telpas”, slāvi ir „tautai sveši” un nav pieskaitāmi cilvēcei, „vācu dzimtā zeme” „ebrejskās pilsētas” vietā, „vācu tautas sadalīšanās” caur „ebreju garu”. Tāpat kā Vāgnera darbos, H.S.Čemberlena „19.gadsimta pamatos”, Vilhelma Marra „Jūdaisma uzvara pār ģermānismu” arī Heinriha Klāsa darbos ir jūtams raudulīgs, tautisks populisms, ar galveno domu, ka vācieši ir ebreju upuri, jo tie ir demoralizējuši un viņus ietekmējis ebreju prāts. (Vēl vairāk no šīs demoralizācijas ir cietuši angļi, tāpēc vāciešiem jāuzsāk karš pret angļiem, lai viņus glābtu). Tas ir laikam vispārīgākais antisemitiskais apgalvojums; stāsts par paša upuriem liekas priekšnoteikums paša darbiem. Pēc darbiem tie kļūst par stāstiem par to, kā pašuzpurējušies. Tā noslepkavotie ebreji kļūst par darboņiem un nedaudzie no Aušvicas izdzīvojušie stāsta pārsvarā nesadzirdētos savus stāstus pret pašu konstruēto upuru lielo stāstu. Tāpat šodien funkcionē arābu stāsti. Izraēla, kurai kopš dibināšanas nepārtraukti tiek uzbrukts, var stāstīt un darīt ko vien grib, pasaules sabiedrības acīs tā ir agresors. Pie tam nav nekāda nozīme tam, ka Izraēlai būtu potenciāls agresijai pret saviem kaimiņiem, kas tiem būtu briesmīga. Nekad agrāk neviena pilsoniska valsts nav apgājusies ar savu militāro pārkumu ar tik lielu atbildību un defensīvi. Tomēr mūsdienās lielais stāsts ir par Izraēlu kā agresoru. Alkaidas, Hamas, Alaksas, Džihada un Mullas kopā ar Ahmanidedžadu iznīcināšanas vēlme attiecībā pret ebrejiem (ne tikai tiem, kas dzīvo Izraēlā) tādā veidā rietumu medijos ārpus Izraēlas un ASV stilizēti kā leģitīmā pretestība iedomātajiem upuriem.

„Kurš ir ebrejs, to nosaku es”, skandina antisemitīti, kopš pastāv antisemitisms. Klāsam grūtības nosacīšanā parādās visizteiktāk, jo viņš grib parādīt konkrētus risinājumus sabiedriskiem trūkumiem un neapmulst ne pie viena piemēra. “Rase ir draudu avots-religijai nav nekāda cita loma, kā vien tā, ka tā ir rases izpausme”, saka Klāss no vienas puses. (Ķeizara grāmata, 35.lpp.)Bet “ebrejs pēc prasītajām ārzemnieku tiesībām ir katrs, kurš 1871.gada 18.janvārī ir piederējis pie ebreju reliģiskās kopienas, kā arī visi to personu pēcteči, kuri toreiz bija ebreji, arī tad, ja tikai viens no vecākiem bija vai ir ebrejs.” (Ķeizara grāmata, 70.lpp.), saka Klāss no otras puses un

līdz ar to veikli manipulē ar ebreju rases jēdziena definīciju, kura ir visas antisemitiskās apmātības centrālais punkts. Viņš ir spiests reliģiju pašu nolikt kā iedotu. Tikai ar to viņam rodas argumentatīva iespēja novilkt “rasu teorijas” asinslīniju cauri paaudzēm: Proti, ja Klāss pēc savas definīcijas, kas ir ebrejs, terminu atstāj atklātu pārbaudei, tad mēs varam viņa paša piemēru, ko viņš pieved, ka “apgājās kā ar ebreju”, piem., ar kāda 1875.gadā protestantismā pārgājuša ebreja mazdēlu, kura meita apprecēja ne- ebreju, piem., virsnieku” izmantot, lai aptvertu ārpārā loģiku. Minētais mazdēls pēc Klāsa definīcijas nebūtu ebrejs, ja termins būtu pārlūkts tikai par pieciem gadiem- uz 1876.gadu. Neskatoties uz to, Klāss māca pieredzi, ka “šāds bērns rasistiski tiešām paklausa bargajai rokai.”(Ķeizara grāmata, 70.lpp.).

Šis nelielais ceļojums caur jaunāko cilvēces priekšvēsturi šeit būtu pietiekams. Pēc Aušvicas antisemitisms nekļuva labāks, tikai savādāks. Tas, ko sociologs Verners Zombarts gribēja pierakstīt ebrejiem kā īpašību- viņu spēju pārveidoties, izlikties, patiesībā nemainoties, tas nu tagad parādījās kā ģeniāla antisemitu spēja: viņi kļuva par filosemitiem, kuri uz kādu laiku savu antikapitālismu iesaiņoja kastē pie kodēm. Kā pirmie to atkal izsaiņoja kreisie. Ebreji (bet ne izraēļi) pēc sešu dienu kara kļuva par jaunajiem nacistiem. Pasažieri Entebē tika šķiroti kā ebreji un ne- ebreji- tai bija jābūt akcijai pret Izraēli, bet tā kļuva par vienu no briesmīgākajām antisemitiskajām akcijām pēc Aušvicas. Labējie vēl nedaudz apbrīvoja izraēļu militārās spējas, kas bija pierādījums tam, ka Aušvicā bija darīšana ar vērā ņemamiem pretiniekiem. Ļaujiet man vēl izstāstīt vienu joku, kurš šajā vietā labi iederas: Berlīnes būvstrādnieks, priekā starodams, atnāk uz algotu darbu. Kolēģi viņam jautā, kāds pamats ir viņa priekam. Viņš atbild: “žurnālā Bild redzēju, ka izraēļi vakar notriekuši 10 MIG-us. Tas pats atkārtojas nākamajās piecās dienās, tikai notriekto MIG-u skaits atšķiras. Septītajā dienā mūsu Berlīnes būvstrādnieks atnāk pavisam saskumis un bēdīgs uz darbu. Uz jautājumu par viņa sēru iemeslu viņš atbild: “Šodien žurnālā Bild bija rakstīts, ka izraēļi ir ebreji.”

No šī brīža vācieši atkal varēja būt vācieši, tas ir, pateicoties anticionismam, būt antisemitiski. Kad vācieši aptvēra, ka priekš viņiem ebreji ir nacisti, viņi sāka izturēties tā, it kā viņi pārtaisītu savu vēsturi. Šis falsifikācijas beigās ir jāapbrīno filma “Bojāeja”(Der Untergang) un viens pieminekļis. Pēdējais ir tāda lieta, pie kā vācieši labprāt iet, kā to aicināja darīt pēdējais bundeskanclers, kurš sava amata posma sākumā sargājoši nostājās vācu rūpniecības priekšā, lai to pasargātu no amerikāņu austrumkrasta neizmērojamajām prasībām. Ko visbeidzot saņēma piespiedu darbos strādājošie, bija izsmiekls. Pēdējie izdzīvojušie no Aušvicas gandrīz visi bija spiesti pavadīt savas dzīves pēdējos gadus necienīgos apstākļos, kamēr vācu darboņi un viņu līdzzinātāji baudīja materiālo labklājību pie labas veselības, pateicoties bagātīgajām vācu pensijām. darboņi, kuri šodien Vācijā bauda pensijas, jau pēc 1945.gada kā tautas kopība bija ar panākumiem aktīvi. Ja savam mērķim- noslepkavot Eiropas ebrejus, viņi tikai nedaudz netrāpīja, tad vēl daudz sekmīgāki viņi bija, noraidot vainu un atmiņas. Villija Branta nokrišana uz ceļiem bija nacistu darboņu politiskās varas beigas. Nākošā paaudze arī neko negribēja zināt par Aušvicu. Bet nu Aušvica kļuva par līdzekli mērķim. Vispirms vajadzēja denuncēt vecāku paaudzi, jo tā negribēja labprātīgi atdot varu. Vēlāk uz pasaules politiskās skatuves varēja radīt par sevi labāku iespaidu. Tālāk nebija pieprasīta vāciešu darbu noliegšana, bet gan lielīšanās ar Aušvicu un ar šķietamu vainas pārstrādāšanu. Šodien Vācijā aug paaudze, kurai māca būt par upuri. Vāciešu ciešanas bombardēšanas laikā un padzīšanas šodien ir mediju stāstu centrā, bez vēsturiskas saiknes ar Aušvicu. Ģimenes stāstu pie virtuves galda centrā vienmēr bijušas vāciešu ciešanas.

Latvijā tāpat kā Vācijā cieš kolektīvi. Šeit nevar ciest ebrejus tāpēc, ka slepenībā zina, ka neatkarības patiesībā nav, jo tā ir soļo kopā ar pilnīgu bezspēcību. Laime bez varas jau vienmēr projicējusi antisemitismu uz ebrejiem. Un kurš gan Latvijā atzīs, ka būt latvietim ir kaut kas nedefinējams un dzīvē der tikpat daudz kā būt vācietim, proti, neder nekam. Tā kā šeit visdrīzāk ir jāiziet no tā, ka konkurences dēļ tevi var nosist latvietis vai arī pārbraukt pāri, Vācijā var būt drošs, ka tas ir vācietis vai arī kāds, kurš ir vāciskāks par vācieti, kuram grib krist krāgā. Bez tam šķietamā latviešu neatkarība ir jāaizstāv kā reāla, jo citādi izčibēs upura statuss, kuru ieguva pēc ilgā padomju okupācijas laika. Tas, ka šodien Latvijā valda uzskats, ka nav nekāda līdzvainīguma pie Aušvicā, tam ir sakars ar iekšējo upura lomu, kura ir nepieciešama, lai varētu saprastu sevi kā nāciju. Bet Sartrs jau 1944.gada oktobrī puda: "Neviens no mums šajos apstākļos nav nevainīgs, mēs esam noziedznieki, un asinis, ko ir izlējuši nacisti, nāks pār mūsu galvām." Ievēribas cienīgs pie Sartra patētiskajiem vārdiem ir tas, ka viņš runā par pretošanās cīņtājiem. Bet Sartra vārdi nav uzbrukums nevienam latvietim un Vācijā tik un tā pie visa bija vainīgs Hitlers un arī viņš ne tā īsti, jo viņam bija smaga bērnība. Ja nevienam nav vainīgs, tad droši vien vainīgi būs paši ebreji.

Pēc manām ziņām, līdz šim nevienā šausmu darbu vietā, tur, kur bija sākums neaptvēramajam, nav neviena Latvijas valsts vai Latvijas pilsoņu uzlikta pieminekļa noslepkavotajiem ebrejiem. Šeit tāpēc jūtas droši, ka vispirms tas ir pašu ebreju uzdevums, atgādināt par to, kas notika pirms sešdesmit sešiem gadiem, jo pietiekami ilgi tika iestāstīts, ka nekad nebija darboņu un skatītāju, bet gan vienmēr upuri. No šīs kolektīvās nacionālistiskās atvairīšanas jebkurā atspoguļojumā un izskaidrojumā rodas modernā sekundārā antisemitisma dažādas formas. Labi domājošie runā par konkrētu ebreju kā par citas nacionalitātes piederīgo, arī tad, ja viņam kabatā ir Latvijas pase. Bet vēl šodien Latvijas pasē kā nacionalitāte var tikt ierakstīts "ebrejs". Līdztekus ir arī šis vienkāršais ikdienas antisemitisms. Ņemsim par piemēru Kuldīgu. Leo Maijs, Kuldīgā dzimis ebrejs grib 90.-to gadu sākumā atgūt savu radnieku īpašumu. Kaut gan Latvijā ir likums, kas uz īsu laiku ne tikai ebrejiem atļauj darīt to, ko grib darīt Maijs, pilsētas varas iestāde viņam to liedz. Viņam savas tiesības ir jāiesūdz tiesā! Viņa sieva Hanna stāstīja man par grūtībām, ar kādām bija jāsaskaras, lai pie vietējās mūzikas skolas pieliktu plāksni, uz kuras nav rakstīts nekas vairāk kā tas, ka līdz 1941.gadam šajā ēkā atradās ebreju pamatskola. Faktu, ka bija nepieciešama Hannas Maijas enerģiska iejaukšanās, lai no Kuldīgas sinagogas neizveidotu naktsklubu, bezgaumībā vēl var pārspēt, bet tas ir pilnīgi pietiekams, lai nevienam vairs nedomātu par antisemitismu. Domāšana, saprasta kā notikušā refleksija, pēc Aušvicā pārsvarā tiek noliegta. Bet ar liegšanos rodas neirotika vainas sajūta, kas noved pie notikušās masu slepkavības noliegšanas. Tāpēc Adorno rakstīja, "ka īstenībā tikai tas ir brīvs no neirotikas vainas sajūtas un spējīgs pārvarēt visu kompleksu, kurš pats sevi iepazīst kā vainīgu, arī pie tā, pie kā viņš acīmredzami nav vainīgs." Kuldīgā Aušvica līdz pat šodienai tiek noliegta. Nesen iznākušā brošūrā sinagogas vēsture tiek attēlota tikai līdz 1941.gadam. To, ka sinagoga 1941.gadā bija pēdējā sapulcēšanās vieta pilsētas ebrejiem, pirms viņus arī Kuldīgas pilsoņi dzina uz masu nošaušanas vietām, nevar stāstīt tāpēc, ka tad nacionālajai apmātībai var nodarīt kaitējumu. Arī regresijas process šeit tāpat kā visur citur ir tiktāl progresējis, ka nevienam neienāk nekas vairāk prātā, kā šis- no sinagogas izveidot bibliotēku. Iemesli, kāpēc nevienam negrib ēku veidot tādu, lai nevarētu paiet garām sava paša vainai, ejot garām sinagogai, ir nosaukti.

Bet kā antisemīts nonāk pie sava antisemitisma? Jo viņš nezina, kādi ebreji ir patiesībā? Nekā nebija! Katrs antisemīts, kurš par sevi bija kaut cik augstās domās, uzskatīja ebreju par draugu. Šodien gandrīz katrs antisemīts jau vienreiz ir bijis

Izraēlā vai Ņujorkā, tajās abās pasaules vietās, kur ir neiespējami nesatikt nevienu ebreju.

Lai pietuvotos atbildei, mums visiem uz īsu brīdi jāklūst par vēsturniekiem. (Tie, mani cienījamie klausītāji, kuri tādi jau ir, palieciets, kas jūs esat). Vispārējais naids pret ebrejiem pastāv jau tik ilgi, cik ilgi rokas ražo preces apmaiņai, kamēr ebrejiem plaši bija aizliegts darīt to pašu. Tātad nauda bija gandrīz vai vienīgā prece, ko ebreji drīkstēja "ražot". Un tā kā īstā naudas ražošana pienācās dižciltīgajiem un klerikāļiem, ebrejiem palika tikai tirdzniecība un naudas aizdošana. Pie tam ļaudīm likās, it kā uz burvja mājienu no naudas rastos vairāk naudas. Bagātība bez darba līdz ar to ir vēl viens svarīgs antisemitisks stereotips līdz pat šai dienai, kas balstās uz ... (pathisch ?) projekciju. Projekcija ir normālas cilvēiskas kopdzīves forma. Autists to nepazīst. Tā kļūst ... (pathisch ?), ja neatzītas, zemapziņā nobāztas vēlmes tiek projicētas uz citiem. Fakts, ka tie bija valdnieki, dižciltīgie un klerikāļi, kas baudīja savu bagātību bez darba, bija jānobīda malā, jo iekšējie spaidi atteikties no tiešas cilvēka dziņu apmierināšanas maldināja, ka kundzība ir kaut kas dabisks, no dieva dots. Nonāvēt apspiedējus ir pret dievu, nokaut ebrejus pieļauj valdnieki un līdz ar to arī dievs. Grautiņā uzkrāties niknums izlaužas uz āru. Grautiņa blakus efekts ir grēku atlaišana caur ticīgo nāvi.

Kas nevar izdoties laukstrādniekiem, izdodas pilsoņu šķirai, kura, kļuvusi bagāta ar tirdzniecību, ar ražošanas mehanizāciju attīsta ražošanas spēkus, kuri vecās feodālās ražošanas attiecības noved līdz absurdam. Līdz ar masveida preču produkciju rodas bezpersoniskas varas attiecības. Dižciltīgo un klerikāļu varas beigas ir vienlaikus jebkuras personīgās varas beigas. Dižciltīgo un klerikāļu vietā stājas šķietama pilsoņu šķira, taču īstenībā kapitāls. Gan no algas atkarīgajiem, gan ražošanas līdzekļu īpašniekiem varas attiecības kļūst necaurredzamas. Bet tās pārņem visus cilvēku dzīves apstākļus, visbeidzot pat mīlestību. Balzaks bija īsts meistars šīs fundamentālās cilvēku attiecību maiņas aprakstīšanā. Bet kas netiek garīgi pārņemts, netiek intelektuāli caurskatīts, liek cilvēkiem meklēt viņu svētlaimi iracionalitātē. Ebreji sakarā ar feodālās varas vēsturi bija predestinēti kļūt par naida uz jaunajiem varas apstākļiem objektiem. Noskaidrošana meklē pierādāmus faktus. Galvaskausu mērīšanā 19.gadsimtā tā pārvēršas par barbarismu. Pierādāmo rasu teoriju pierāda zinātne. Nēģerus ierindo tik tikko augstāk virs pērtiķiem, bet ebrejus pasludina par ... cauri izdzītu rasi ar spējām ar naudas palīdzību visu pasauli ārdīt no iekšienes un neredzami to pārvaldīt. Cilvēki izskaidro kapitālu kā personiskas varas attiecības, konstruējot ebreju. Par spīti visiem no senā naida pret ebrejiem pārņemtajiem stereotipiem antisemitisms konstruē ebrejus pilnīgi no jauna kā pretēju rasi un projicē savas iznīcināšanas fantāzijas uz ebrejiem. Tā vietā, lai mainītu ražošanas apstākļus, kuri spiež cilvēkus apvienoties nacionālos kolektīvos, un lai beidzot būtu indivīdi bez bailēm būt atšķirīgiem, cilvēki izskaidro savas bailes ar ebreju eksistenci. Modernais rasu antisemitisms dibina tādu domāšanas formu, kura nedaudz vēlāk noteiks no mantotām sabiedriskām attiecībām veidoto kultūras industriju. Bēdīgais indivīda atlikums patērē tās rezultātus kā atkarīgais heroīnu, jo šeit tiek producēts uzskats, kāds ir visiem, un kādu no patiesās dzīves uniformitātes vairs nevar iegūt. Bet nojausma, ka paša dzīves apmānu pilnībā nevar notušēt, domāšanā kļūst redzams no ārpuses. Vienlaikus indivīds apspiež šķietamībā šo nojausmu un sumina narcismu. Kolektīvajā tautas kopsolī no tā izveidojas aukstā vardarbība, kura protestē pret maiņas abstraktā principa personifikāciju un pie tam vienlaikus nodrošinās ar autoritāšu labsajūtu.

Šķietamībai ar domāšanu nav nekā kopēja. Antisemitismu kā domāšanas formu padarīt cēlāku neatzīst noslēgtā apmātības sistēma, kas tāda ir. Freids izpētīja šīs apmātības sistēmas izcelšanos indivīdā un vienlaikus pierādīja, ka cēloņi ir

sabiedriski. Kas kādreiz bija tikai ārējs, kļūst ar katru maiņas aktu mazliet vairāk par iekšējiem spaidiem. Kas tiek uzskatīts par kultūras sasniegumu- apvaldīt alkas, iekārotās lietas īpašnieku nevis vienkārši nosist, bet gan piedāvāt ekvivalentu, pārvērtās par barbarismu tai brīdī, kad ražošanas spēki bija tiktāl attīstījušies, ka tie ražoja sabiedrisko bagātību pārpilnībā, kas padara maiņu lieku. Katrā maiņas aktā tiek joprojām suģestēts, ka valda deficīts. Tas tiek pamatots ar naudas varu, kura tiek uzskatīta par atbrīvotu no ražošanas procesa un personificēta ebrejos. Kas neizdevās- kapitālu kā sabiedriskas attiecības likvidēt un visiem cilvēkiem dot iespēju piekļūt cilvēku darba vajadzīgajiem produktiem, radīja aukstās dusmas uz konstruēto abstrakto kapitāla pusi. Aušvica bija idealizēts konkrēts darbs, kārtīgs, tīrs, precīzs, apzinīgs un veikts bez emocijām, un arī revolūcija pret finansu kapitālu, kas tika uztverts kā abstrakts.

Ar Aušvici cilvēki galīgi kļuva par barbariem, kuri savas totāli materializētās attiecības saprot kā vēstures beigas. Cilvēks iedomājas sevi par civilizētu un ir elitārs un gaida galīgo risinājumu kā atpestīšanu no islamiski fašistiskā pūļa, kuri izmanto vecos ideoloģiskos antisemitu rakstus un korānu, no Izraēlas un ASV. Tāpat divas ārpāta formas, kuras perfekti viena otru papildina. Hamas apgalvojumi par Izraēlas izraisīto šķietamo apkārtējās vides piesārņojumu sasauca ar veco stereotipu par ebreju kā akas saindētāju, bet šodien tie nav nekas vairāk kā lēta piedeva eliminatoriskam antisemitismam.

Kāpēc Eiropā, Āzijā, Āfrikā, Dienvidamerikā identificējas un solidarizējas ar džihadistiem, var saprast tikai tad, ja analizē sabiedriskās regresijas attīstību kapitāla iespaidā. Bet kurš gan labprāt grib dzirdēt, cik nepareiza ir dzīve, kurā jau sen nevar būt pareiza dzīve.

Un tomēr ir jāturas pie tā, ko teicis jau Adorno, „neļauties padarīt par muļķi nedz no citu varas, nedz no savas bezspēcības”.